

28.9.2023. Brno – Bosonohy.

Arnošt Hloušek, jeskyňář. Otec habrůvecké speleologie.

Příspěvek k počátkům habrůvecké a křtinské speleologie.

Počátky habrůvecké a křtinské speleologie jsou nerozlučně spojeny se jménem Arnošta Hlouška, spolu s jeho kamarády Emanuelelem Jaškem a Milanem Hudcem z Habrůvky. Bylo jim okolo 16 let, když začali po skončení II. světové války, své průzkumy v širším okolí své dědiny. Žádná díra v zemi neunikla jejich pozornosti. S nožem mezi zuby vnikali do jezevčích děr, se svíčkou v ruce vstupovali do jeskyní, na řetízku se spouštěli do propastí... Díky přímluvě Rudolfa Burkhardta se tehdejší mladíci Hloušek, Jašek a Hudec stali již v roce 1947 řádnými členy brněnského Speleoklubu a vzápětí je Burkhardt vnáší do literatury pod jménem habrůvecká skupina Speleologického klubu Brno, což bylo v 50. letech synonymum kvalitní objevné speleologie. Již v roce 1948 můžeme spatřit jméno Arnošta Hlouška a jeho druhů z Habrůvky, uvedena v prvním zveřejněném soupisu členů Českého speleologického klubu pro zemi Moravskoslezskou v Brně v časopise Československý kras, kde se o nich píše s respektem jako o "agilních členech habrůveckých." Trojici jeskyňářů z Habrůvky přitahoval zejména speleologický magnet Křtinského údolí, kde se zajímali zejména o jeho pravý - habrůvecký - břeh. Jména Hloušek - Jašek - Hudec byla díky Burkhardtově peru ve své době ve speleologii významným pojmem a objevovala se při řadě důležitých - dnes již takřka legendárních - průzkumů. Pan Arnošt Hloušek mi vzpomínal jak svá speleologická bádání začínali v roce 1945 v čerstvě objevené jeskyni Jestřábce, kterou zkoumali souběžně s kolektivem Burkhardtovým. Následovaly průzkumy v jeskyni Vinckově, pod níž ve svahu objevil 4.7.1948 Arnošt Hloušek svoji jeskyni Arnoštka. Následně habrůvečtí členové brněnského Speleoklubu upřeli svoji pozornost i na protilehlý - babický - břeh Křtinského údolí, kde v roce 1949 kopali v jeskyni Jurové a zejména v památném jeskynním bludišti Výpustek. Zde se v roce 1949 houževnatě pustili do zmáhání závalu legendární Babické chodby, kterou v roce 1950 pronikli do zakletých prostor tzv. "Salmova" (?) Výpustku (Polákova galerie). Následně je pářící mrazová ventarola přivedla vysoko do svahu Údolí pod Habrůvku, kde úspěšnou otvírkou Závrtu na Lazech učinili v roce 1954 zcela mimořádný objev "Jašek - Hlouškova dómu". R. Burkhardt právem vyzvihl skutečnost, že tento neobyčejně důležitý objev učinili prakticky pouze 2 badatelé (Hloušek a Jašek) a to krajně odvážným způsobem a navzdory naprostému nedostatku technických pomůcek. Takoví byli badatelé z Habrůvky: nadšení, houževnatí a odvážní... Křtinské údolí dobře uspokojovalo jejich touhu po objevech, a proto Habrůvecká plošina zůstávala spíše na okraji jejich zájmu.

V dávné minulosti zde provedli pouze dva menší pokusné výkopy, a to v letech 1947 - 1948 v Ponoru na Slaniskách a v letech 1950 - 1951 v Závrtu u babické stezky. Krom toho se na pomezí Rudické plošiny podíleli v roce 1959 na otvírce Závrtu u Klostermannovy studánky. Stěží se dnes najde ve Křtinském údolí jeskyně, kterou by habrůvečtí "kluci" neprolezli a nezkoumali. Je jen velká škoda, že mnoho z těchto dávných průzkumů nebylo nikdy zaznamenáno v literatuře, např. v jeskyňce Pod Rozsypankou, ve Šneku a jinde. Z trojice kamarádů z Habrůvky jeskyňářil ve stáří jen pan Arnošt Hloušek, který byl na počátku 21. století nejstarším žijícím veteránem Křtinského údolí, i otcem zakladatelem speleologie habrůvecké. Ve svém požehnaném věku byl stále vitálním člověkem a aktivním speleologem, který dosud vykopával své speleologické sny v jeskyni Javorce, v Závrtu na Lazech, v Babické chodbě Výpustku a jinde. Pan Arnošt Hloušek byl dlouholetým členem ZO 6-05 Křtinské údolí a nejbližším spolupracovníkem ZO 6-31 Speleologický průzkum poustevník Marek při průzkumu na Habrůvecké plošině, kde se podílel v letech 2005 - 2007 na otvírce tzv. Milarepovy propasti v Závrtu u Habrůveckých smrků a dále zakládal v roce 2006 průzkum na Děravce, kterého se však již bohužel pro svůj pokročilý věk neúčastnil. Pan Arnošt Hloušek zemřel v roce 2016 a byl pochován na hřbitově ve Křtinách.

Moje osobní vzpomínka na Arnošta Hlouška, který stále žije v našich srdcích.

Pokusím se vybavit všechny okamžiky, které jsem prožil s otcem Arnoštem. Především vám musím říci, že jsem ho měl rád jako věkem staršího člověka a kamaráda. Seznámili jsme se na Habrůveckém ponoru v roce 2005. Právě jsem virguloval anomálii, pod níž teče Habrůvecký potok do podzemí, když tu ke mě přistoupil starší muž. Tak jsem se seznámil s Arnoštem Hlouškem z Habrůvky, žijící legendou speleologických průzkumů zejména ve Křtinském údolí, který byl členem tamní speleologické skupiny ZO 6-05. Arnošt mne chvíli pozoroval v mém počínání, a pak se dal se mnou do řeči. Neměl vůbec žádné výhrady k tomu, že se nacházím na cizím zájmovém území. Právě naopak, byl rád, že tu jsem! Netrpěl vůbec zájmovou fobií již tolik trpí množství méně významných jeskyňářů. Přijal mne do svého laskavého srdce a nevadilo mu, že jsem na Habrůveckou plošinu "privandroval" odněkud z plošiny Skalka v jižní části Moravského krasu. Měl mě rád a měli jsme se vzájemně v úctě. To jsem ještě netušil, že předemnou stojí nejstarší žijící veterán speleologických výzkumů pravděpodobně z celého Moravského krasu, jehož jméno je poprvé uvedeno ve speleologické literatuře v 1. zveřejněném soupise členů Českého speleologického klubu pro zemi Moravskoslezskou v Brně v časopise Československý kras z roku 1949. Arnošt Hloušek byl pamětníkem takových speleologických velikánů jako byli Antonín Boček, Rudolf Prix a Rudolf Burkhardt. Ve Křtinském údolí s ním speleologickým věkem a významem nemohl soupeřit žádný, ani sám předseda ZO 6-05 Miroslav Kubeš ne. Arnošt Hloušek byl ale neobyčejně pokorný člověk. Před mým vnitřním zrakem se objevuje jeho milá tvář. Požehnaný Arnoštek! Vzpomínám na ty roky, co jsme spolu báдали v našem Závrtu u

Habrůveckých smrků. Byl skutečný kamarád. Stál při mě, když mne okolní jeskyňáři špinili. Jemu vděčím, že jsme závrt vykopali do 13 metrové hloubky. Arnošt byl celým srdcem jeskyňář. Společně jsem snili o objevu v Milarepově propasti. Ochotně točil klikou těžebního vrátku a nestěžoval si na svůj pokročilý věk. Jednou ho rotující klika vrátku udeřila zle do obličeje. Měl zlomený kořen nosu, ale nedal na sobě znát bolest. Brzy se zotavil a opět přišel za mnou na závrt. Bez něj bych tento výzkum nezvládl. V roce 2005, při příležitosti diamantového jubilea 60 let Arnoštových speleologických výzkumu, se sešlo pod památným Habrůveckým smrkem malé společenství přátel, abychom podepsali petici určenou předsednictvu ČSS, v níž jsme žádali pro Arnošta Hlouška čestné členství v České speleologické společnosti. Ale bezvýsledně. Čestné členství mu přes jeho mimořádné zásluhy neudělili. Ale zato mu dali kovovou pamětní medaili za zásluhy o speleologii. Arnošt byl ale i za ní v srdci nebyčejně vděčný, jako dítě. Arnošt nic nedbal na pomluvy, které slýchal o mě ve své vlastní skupině ZO 6-05 a stál pevně při mě. Arnoštovo přátelství se mnou ho však stálo mnoho. Pro své přátelství se mnou se postavili někteří členové jeho vlastní skupiny k němu zády, což těžce nesl. Proto nakonec přestal na Výpustek docházet a vzdal se svého členství v ZO 6-05 Křtinské údolí. V roce 2008 přestoupil do našeho nově vzniklého občanského sdružení "Společnost přátel speleologického průzkumu poustevníka Marka", které pomáhal zakládat. Zdálo se, že rozumí správně i mému poustevnickému životu. Na krutou zimu na poustevně Močová mě zásobil péřovou duchnou. Taky mne vyhledával ve sněhu na mé poustevně. Často a rád jsem ho navštěvoval u něj doma v Habrůvce. Tehdy jsme se posadili na schody na zápraží, jeho žena mi přinesla buchty a čaj a Arnošt začal vyprávět... Jak to bylo na Závrtu na Lazech náročné a nebezpečné. Skoro se tam smířili se smrtí, když v podzemí závrtu zabloudili. Emanuel Jašek pak vlezl do nějaké chodby, která není zakreslená v mapě, a dlouho za ním Arnošt naslouchal ozvěně jeho vzdalujících se kroků. Šel někam do neznáma k Závrtu u babické stezky. Vzpomínal též na své výzkumy v Babické chodbě Výpustku, v Jestřábce, Ponoru na Slaniskách, Arnoštce, kterou objevil, Vinckově či Závrtu u Klostermannovy studánky. Tam všude zanechal Arna své nesmazatelné stopy svou nezměrnou pracovitostí. Nesmím zapomenout ani na Děravku, jejíž výzkum se mnou slavnostně zahajoval, ale pak se do výzkumu pro svůj věk už nezapojoval. Sledoval však naše speleologické počínání z ústraní svého domu v Habrůvce, kde jsme ho pravidelně navštěvovali. Co říct o Arnoštu Hlouškovi na závěr? Byl prostý, osvícený vesničan, který prožil celý život v Habrůvce a okolních lesích. Do kostela moc nechodil, ale byl věřící. Příroda mu byla nejbližší. V ní nacházel odpověď na své otázky. Mír jeho dušičce. Odpočívá na hřbitově ve Křtinách. Zapálil jsem za něj na oltáři kalíšek. Takový byl Arnošt Hloušek, kamarád.

Svámí Gyaneshwarpuri

Literatura.

ŠENKYŘÍK, P. M. 2006: Habrůvecká plošina - úvod do neznámého speleologického problému střední části Moravského krasu. Zpráva o činnosti ZO ČSS 6-31 SPPM za rok 2005. Acta Speleohistorica 7/2006. s. 1-84, Habrůvka, duben 2006.

ŠENKYŘÍK, M. P. - HLOUŠEK, A. 2006: Závrt u Habrůveckých smrků – nové speleologické pracoviště na Habrůvecké plošině (Moravský kras - střed). Speleofórum 2006, s.14. Praha.

ŠENKYŘÍK, P. M. 2007: „Děravka“ nezvěstná jeskyně na Rudicko – Habrůvecké plošině. Tajemství nového speleologického pracoviště ve střední části Moravského krasu před otevřením. Speleo 47/2007.

ŠENKYŘÍK, P. M. 2007: Milarepova propast v Závrtu u Habrůveckých smrků na Habrůvecké plošině. Zápis do literatury o speleologickém průzkumu v letech 2005-2007 (Moravský kras - střed). Speleo 49/2007.

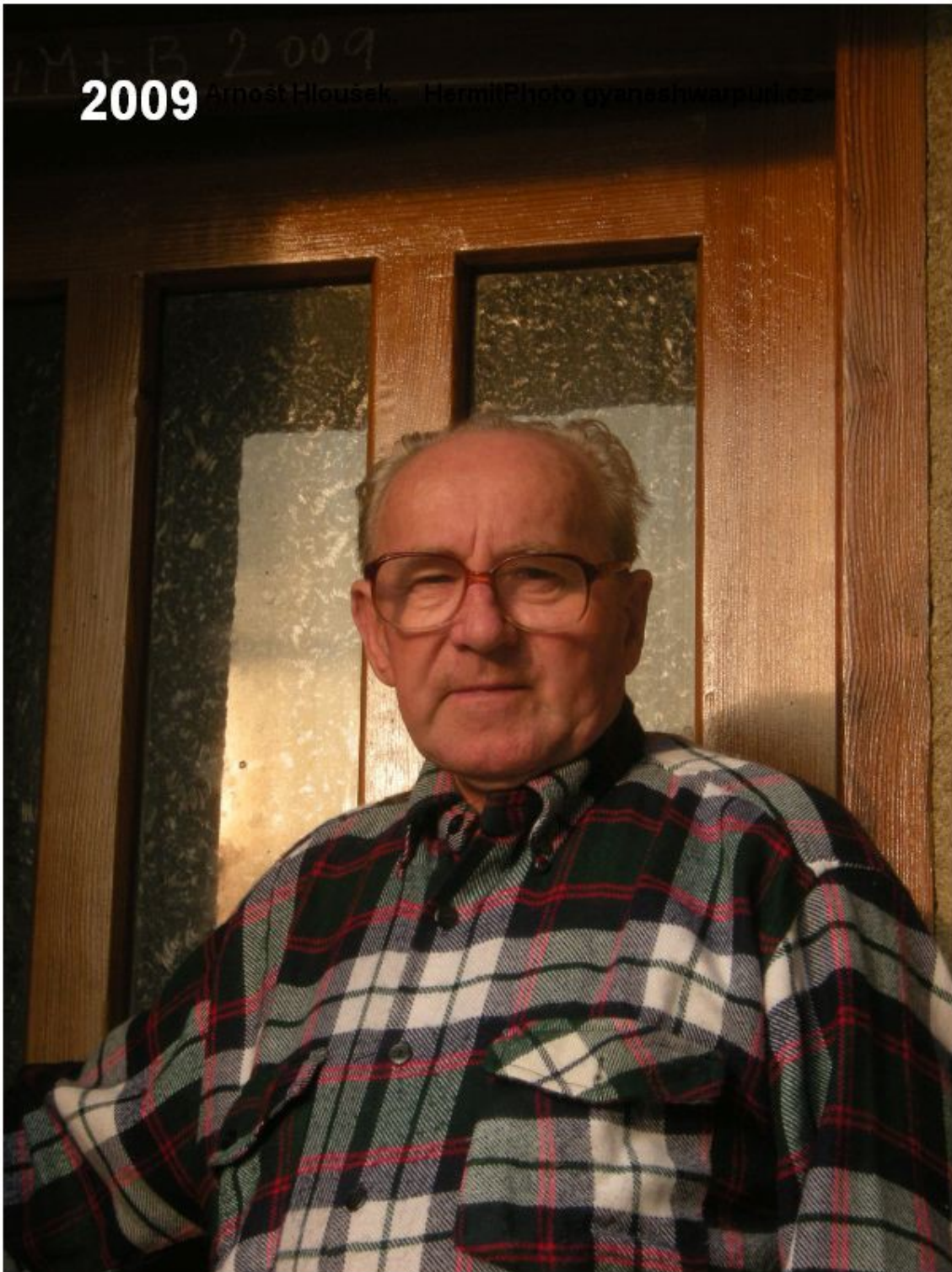
Výběr z fotodokumentace.

Foto: Marek Poustevník - Šenkyřík

www.gyaneshwarpuri.cz

Speleolog Arnošt Hloušek z Habrůvky, smějící se. Jeho nejkrásnější fotka.

Speleolog Arnošt Hloušek z Habrůvky. HermitPhoto gyaneshwarpuri.cz

HermitPhoto 2007
gyaneshwarpuri.cz

6. března 2007: TAK IDEM NALO OTČE ARNOŠTE

Závrt u Habrůveckých smrků.

Foto: Zbyšek Macháček.

Objev jeskyně Arnoštka ve Křtinském údolí Foto: Archiv Arnošta Hlouška,
HermitPhoto Gyaneshwarpuri.